

Egész évre . . . 1) frt — kr.  
Félévre . . . 5 „ — „  
Negyedévre . . . 2 „ 50 „  
Egy óra . . . — „ 85 „  
\* Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PECSETT. Mária-u. 1. sz.  
a kir. ítélőtábla épületével  
szemben,  
hová az előfizetések és a lap  
szétküldésére vonatkozó föl-  
szólalások intézendők.

# PÉCSI FIGYELŐ

## POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői Irodái:  
PECSETT, Mária-utca 1. sz.  
I. EMELET  
hová a lap szellemi részét  
illető minden közlemény  
intézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket  
a kiadóhivatal veszi föl

### Rendőrállam.

Pécs, 1896. március hó 16

Tegnap ünnepeltük 48-ik évfordulóját annak a napnak, a melyen a szó és gondolat szabadabb lett Magyarországon, tegnapelőtt pedig a képviselőháznak hivatalosan is tudomására hozta az uralkodó párt egyik bíráló bizottsága, hogy ebben az országban emberi és polgári jogokat mindenki szabadon lábbal tiporhat, előleges cenzurát gyakorolhat szó és gondolat fölött, ostromállapotot hirdethet, csak arra ügyeljen, hogy ezt az uralkodó párt érdekében és javára cselekedje: nem hogy büntetéstől nem kell tartania, de annál nagyobb jutalomra számíthat, minél merészebben szegte meg a törvényt, minél erőszakosabb volt az ellenzéretük jogainak elkobzásában.

Ezt a tanulságot merithette a magyar közigazgatás valamennyi basája a hirhedt stomfai választás igazolásából s abból a vitából, a mely ennek bejelentése alkalmából a képviselőházban kerekedett. Megismertünk ebben a vitában egy szolgabírócskát, aki hivatalos okiratban meri megkoczkáztatni azt az állítást, hogy képviselőválasztási pártgyűlés megtartásához hatósági engedély szükséges s ezt tetézi még azzal a badarsággal, hogy ugy a képviselőjelölt, mint a többi szónokok beszédeinek szövegét előre beköveteli.

És láttuk Magyarországon belügyminiszterét ennek a szolgabírócskának védelmére kelni, a törvény elcsavarásában mester-

kedni, a mikor eleinte határozottan vitatta, hogy a közigazgatási hatóságnak jogában áll az ily pártgyűlések engedélyezéséhez hozzászólni, majd pedig Polónyi beszéde közben egy közbeszólással még azt is állította, hogy az engedély megadását hely és idő dolgában meg is lehet tagadni és csak amikor a fejére olvasták a törvényt, akkor retirált meg, előbbi nyilatkozatainak letagadásával kénytelen lévén beismerni, hogy a közigazgatási hatóságtól törvény szerint ily gyűlés megtartására nem kell engedélyt kérni, hanem csak tudomás és intézkedés végett bejelenteni s ezt a hatóság nem tagadhatja meg.

Az igazolt mandátum kíséretében bemutatott iratokat a ház elnöke átteszi a belügyminiszterhez az elkövetett törvénytelen ségek megtorlása végett. — Így hangzott az elnöki kijelentés s elképzelheti mindenki, hogy Peczkó szolgabíró ur most mily halálos félelmek közt várja azt a szörnyű megtorlást, a melyet képviselőházi védőügyvédje, a belügyminiszter szegény fejére szabni fog!

Igazán felháborító komédia az ilyen eljárás; a belügyminiszter a törvény világos rendelkezése ellen vétő közeg eljárását nyílt ülésben pártfogás alá veszi, kézzel lábbal ellene van annak az indítványnak, hogy az ügy iratai hozzááttelessenek a törvénytörés megtorlása végett: lehet-e még ily előzmények után józan gondolkozással remélni, hogy az a megtorlás csakugyan be fog következni?

Elég szomorú állapot az, hogy Ma-

gyarországon a legfontosabb polgári jogok nincsenek törvény által biztosítva; az egyesülési szabadságot, a gyülekezési jogot miniszteri rendeletekkel agyonszabályozták s manapság a hatóság már három embertől álló társaságot is szétverhet, ha azok közügyeket akarnak tárgyalni, mert gyülekezéseiket nem jelentették be s beszédeik tartalmát nem közölték előre a rendőrséggel!

Ide jutottunk a szó- és gondolat-szabadság kivívásának 48-ik esztendejében; de azért isten őrizzen tőle, hogy a gyülekezési és szólásszabadságot a szabadelvű párt akarja törvényhozásilag szabályozni, mert látjuk, hogy azt az egyetlen törvényszakaszt is, a mely a gyülekezési jogot a képviselőválasztás idején szabályozza, milyen szabadelvűen (?) magyarázzák, hogy az egyszerű bejelentési kötelezettségből a hatóság számára engedélyezési s ebből folyó megtagadási jogot vindikálnak.

Magyarország tényleg már ugyanis rendőrállam, ahol hatósági gyámkodás alatt áll a polgár minden lépése, ne kívánjuk, hogy ez a tényleges állapot még törvényesítve is legyen holmi „szabadelvű” gyülekezési törvényvel.

A szabadelvűpárt csak úgy érzi magát biztonságban, ha az ország polgárai minél ritkábban „ütik bele az orrukát” a közügyekbe: rendőrállamban két polgári erény van csak: hallgatni és fizetni; a többit elvégzi helyettük az állam, amely fogalom itt azonos a kormányval s a vá-

### A „Pécsi Figyelő” tárcája.

#### A mi színházunk.

— A „Pécsi Figyelő” eredeti tárcája. —

Vannak, kik a színházat az erkölcselenség fészkének, az ördög tanyájának tartják; vannak, kik a jó erkölcsök terjesztőjének, a hazafiúi érzelmek ébresztőjének és a magyarság palladiumának. Ne vitatkozzunk a tulzókkal. Nagyon is jól tudjuk, hogy a mi modern színházunk nem mindig a jó erkölcsöknek és a tisztult, finomabb izlésnek a melegágya; nem a hazafiaság terjesztője és a magyarság végvára, mióta közéletünk egészében s részeiben megmagyarosodott és a hazafias drámák leszorultak a repertoírról. A színházak a művészet céljainak szolgálnak; az alkotó és előadó művészetek ismeretői; a műalkotás és műélvezet kompromisszumai. Művészet és üzlet; műélvezet és időtöltés; magasabb műigény és látványosság. Kevésbé a közönség irányítása az igazgató által, mint az igazgató irányodása a közönség izlése szerint. Bizony minden közönségnek olyan a színháza, a melyet megérdemel. A színháznak jobbnak kellene lenni, felül kellene emelkednie a közönség

izlésén. Magasabb elveknek kellene uralkodni a művészet templomában, mint a milyen alant jár a mob izlése. Nem szabadna Venusnak és Astartenek templomot emelni ott, a hol Thalia templomának kellene állania, melynek oltárán a jó erkölcsök, tisztult, fenkölt izlés, magasabb esztetikai és erkölcsi műveltség áldozatának kellene lobogni.

Ebből a szempontból Somogyi színháza sem jobb, sem rosszabb a modern színházaknál. A modern színház, midőn a művészetet öncéllá emelte, látszólag a kallopathia templomát emelte a művész. Isten tiszteletére is fölemelni látszék a művészetet, míg tényleg lefokozta, lealacsonyította, mert nemcsak letett a felsőbb elvekről, az erkölcs és műigény magasabb szempontjairól, hanem az érzékiség és naturalizmus fertőjébe sülyedett. És míg a viszonyok nem változnak; míg a közönség nem más magasabb élvezetekért jár színházba; míg nem emelkedik shakespearei magaslatokra, hanem a Goldstein Számi-k iránt érdeklődik: száz Somogyi sem változtathat a helyzeten, ha csak a színészeket államilag nem dotálják, hogy az igazgató tönkre nem akar jutni.

Sokkal érdemesebb lessen tehát, ha a mi művészeinkkel foglalkozunk. A mi színészeink általános nívója meghaladja a

középszerűséget; egyesek a középszerűségen felül emelkednek; egy-kettő a művészet magaslataig emelkedik. Ha belső és külső körülmények nem gabalyították volna össze oly gyakran végzettszerűen a vezetés szálait; ha a lázas sietség, készületlenség és szerep nem tudás nem rontotta volna az összehatást, a színművek gyors lebonyolítását: ezen erőkkel különb sikereket érhetek volna el. Példák reá: „A Madame Sans-Gêne”, a „Sodoma pusztulása”, „Pillangó-csata”, „Virág-fakadás” előadásai.

No de térjünk át a részletekre! Kezdjük el a mi aranyos kis művésznőnkkel, kivel szívünk úgy összeforrott, kit a színpadon, a társas- és magán-életben oly igazán megszerettünk, hogy nélkülözése fájni fog nekünk. A művésznő teljes erejében mutatkozik s pompájában fénylik előttünk a színpadon; a művésznő nem szívta föl magába a nőt, megmaradt kedves, szeretetreméltó nőnek, kinek kedély-melegsége és közvetlensége lebilincsel. Az életben közvetlen igaz lélek, ki nem pózol, nem játszik. Szinte jól esik szívének a maga üdeségében és nőiességében megnyilatkozni. Művésznő, nő és igaz szív: im ezek a tulajdonságok voltak, melyek megnyitották előtte nemcsak a színház-látogató közönségnek szívét, hanem az előkelő házak ajtaját, hol szinte nélkü-

lasztásnak csufolt kinevezés útján összehozott országgyűlési többséggel.

Addig míg a szó- és gondolat-szabadság eltiprása nincs törvényvel szentesítve, hanem csak a gyakorlatban graszszál, legalább megvan a reményünk, hogy bekövetkezik még egy márczius 15-ike, a mely vissza fogja helyezni a polgárok emez ősjogát eredeti érvényébe s lehetlenné lesznek téve a szabad vélemény nyilvánítást cenzura alá vetni akaró szolgabírák garázdálkodásai.

Az 1848-iki törvényekben testté vált nagy eszményeket sem rendőrileg engedélyezett népgyűlésen proklamálták először nyilvánosan 1848. márczius 15-én s a „szabadelvű“ rendszer alatt újra leigázott közvélemény is érvényesülni fog rendőri engedély nélkül!

## Bizottsági tagok választása.

— Saját tudósítónktól. —

Nagy élénkség és a választók nagy érdeklődése közben mentek végbe a városi bizottsági tagválasztások. A heteken át megelőzőleg folyt korteskedés, a sok röpködő szavazó-lap, értekezlet, gyűlésés a legzajosabb orsz. képviselőválasztásokra emlékeztettek.

A választási színhelyek egész nap ostrom alá voltak véve, nemcsak a szavazó polgárok, hanem a más kerületbeli, már le szavazott polgárok által is, a kik csupa kíváncsiságból ellátogattak majdnem minden szavazási helyiségbe, hogy saját szemükkel győződjenek meg a szavazás menetéről, melyet persze kiki a saját gusztusa szerint kommentált.

Tudósítónk közlései nyomán az alábbiakban számolunk be az eredményekről:

Az első kerületben van 390 választó, ezek közül leszavazott 253 szavazó. Meg lettek választva

Dobszay Antal	208 szavazattal
Tamássy Ferenc	179 „
Wachauer Károly (uj.)	154 „
Czirják Ignác (uj.)	93 „
ifj. Petrovits István (uj.)	91 „

Ezekon kívül szavazatokat kaptak: Krisztián György (Halas) 88, Horváth

lőzhetlenné tudta magát tenni. Ezért esik oly nehezünkre tőle megválni, mert a mienk volt nemcsak a művészete, hanem a szive, a jószágos, igaz lelke. Művésznőnk volt, kinek művészete a legnagyobb műigényeinket is kielégítette. De több volt ő nekünk: barátunk, testvérünk, leányunk. Ha nem lett volna olyan művésznő, mint a milyen volt; ha nem vitte volna szinpadunkra az igazság s természetesség életét s ez által nemcsak a modern, hanem minden idők igaz művészténeke fuvalmát: mégis fájna a válás, mert hisz a leány szive, lelke a mienk.

Ki nem tudná már, hogy nem lehet másról, mint Kalmár Piroskáról szó. Hátározott művészi egyéniség, kiben a művészet és temperamentuma lobog. Magával hozta e világra... Was in einem nicht ist, kann aus ihm nicht kommen... mondja Faust. Igen, az egyéniség, mely ugyanaz marad és még sem ismétli önmagát. A saját művészeget ismerni, hozzá mért főiadatokra vállalkozni; egyéniségét meg nem tagadni soha, mert ez az igazság és egyszerűség, tehát a természetesség rovására menne és a valódi művészet kánonjai ellen vétés volna és mégis nemcsak megjátszani a szerepet, hanem életeleveníben megalkotni, senkit nem utánozni, külsőségekben, egyéniségében is változatosnak lenni a hely, körülmények és

Kokán György 76, Pfeifer József 66, Radócsay Imre 64, Radócsay Mátyás 39, id. Petrovits István 36, Horváth György 32 szavazatot.

A második kerületben van 526 választó, ezek közül leszavazott 385. Meg lettek választva:

Dischka Győző	365 szavazattal
Inczedy Dénes	343 „
Littke József	339 „
Hartl Ferenc	248 „
Ladányi Sándor (uj.)	211 „
Weiller Nep. János	115 „
Kammerer Fer. (uj.)	157 „

Ezekon kívül szavazatokat kaptak még: Nemes Vilmos dr. 154, Lenkei Lajos 139, Justus Miksa 133, id. Rózsbányay János 130, Salamon József 61, Horváth Antal 22, Dobszay Antal kanonok 9 szavazatot.

A harmadik kerületben van 523 választó. Ezek közül leszavazott 302. Meg lettek választva:

Aidinger János	287 szavazattal
Bánffay Simon	283 „
Kindl József	282 „
Magenheim József	270 „
Krasznay Mihály	269 „
Pataky Lucidus	247 „
Wiesner Rajmár (uj.)	195 „
Egry Béla dr. (uj.)	162 „

Ezekon kívül szavazatokat kaptak még: Toldi Béla dr. 159, Krausz Ignác 151, Praindl Mihály 24 szavazatot, stb.

A negyedik kerületben van 328 választó; ezek közül leszavazott 205. Meg lettek választva:

Papp József	109 szavazattal
Rausch József	96 „
Szelmann Győző (uj.)	77 „
Gyimóthy Gyula (uj.)	68 „

(Lucz István szintén 68 szavazatot kapván, Gyimóthy sorshuzás útján lett megválasztott bizottsági tagnak kijelentve.)

Ezekon kívül még szavazatokat kaptak: Deák József 46, Nagy Gádó József 42, Herczeg Lajos 34, Gádó Mátyás 32 szavazatot.

Az ötödik kerületben van 207 választó; ezek közül leszavazott 156. Meg lettek választva

Jarányi József	130 szavazattal
Köröstyös József (uj.)	125 „
Katics József (uj.)	119 „
Károly Ignác	90 „
Miltényi Miklós dr. (uj.)	45 „

szerep szerint; egyetlen szerepet sem kicsinyelni, hanem művészi becsvágygyal megoldani: ime ez a művészi egyéniség... Ime ez Kalmár Piroška...

Ez tesz alakot kreálni; ez tesz teremteni, alkotni és nem pózolni, szavalni. Azt mondják, a színész csak másol, mimel, utánoz, de nem teremt, a magából semmit sem ad hozzá, ha csak önmagát, öntudatlanul.

Igaz, a legtöbb színész nem teremt. De a Kalmár Piroška-féle színészek semmiből életet alkotnak, a költőt megjavítják, az élő embert a holt szavakból kialakítják. Mások járókelő szavaló gépek, sokszor kellemes külsővel, rokonszenves organummal, egyes kitöréssel s hatásos jelenetek megható s megindító rázkódtatásaival. De ezeknek az alakításaiból hiányzik először a természetesség, másodsor az igazság, sőt harmadszor még a művészi egység, a szerves összefüggés is, vagyis az élet eleven lüktetése. És éppen ebben az élethű igazságban, természetességben, életteljesség organikus egységében van a Kalmár Piroška ereje.

Sokszor a nagy közönség, mely nem magasabb szempontokból ítél, csak impressiókat fogad el, melyekről nem alkot, vagy nem alkothat magának kellő ítéletet, alig becsüli, mit tesz megjátszani azt az ártatlan kis leányzót a Sodoma pusztulásában, azt

(Rozsits Sándor szintén 45 szavazatot kapván, Miltényi dr. sorshuzás útján lett megválasztott bizottsági tagnak kijelentve.)

Ezekon kívül szavazatokat kaptak: Mathievits Mátyás 44, Kerekes István 42, Kis Gádó Mátyás 34, Czirják Ignác 26, Mischl Ignác 19, Sirisaka Andor 11 szavazatot.

E szerint 11 új városatya jutott be a bizottságba.

## H i r e k.

Pécs, 1896. március 16.

### Soroznak.

A pécsi járás hadköteles fiait kezdtek ma sorozás alá venni a Scholtz féle sörccsarnokban. A Sörház-utca már kora reggel hemzsegett pántlikás kalapu, bokkrétás mellű legényektől, a kik a püspök-bogádi, patacai és pellérdi körjegyzőségből özönlöttek ma reggelre be Pécsre, Pécssett is a Sörház-utcaába, oda is a sorozásra.

S folyik a sorozás.

A kire a „roszlelkű“ vizsgáló szemek rámondják ott a mérce alatt, hogy: alkalmas, fogyatkozás nélkül, az keserves jókedvvel szól oda a karját fogó csendőrnek:

— Káplár ur: hopp, a császáré!

A jelszó tovább halad végig a remegő „hadianyagon“, kihatol az utcára és valahol csak könyvet fakaszt. Majd mindeniknek vár kint valakije, a ki megsirassa. Ha meg hosszas vizsgálódás után az a drága jó doktor ur rámondta a legényre, hogy: jelenleg alkalmatlan, visszahelyezendő, megint körülszalad a hír:

— Hopp, az anyáé!

Ami annyit jelent, hogy még egy esztendeig anyja mellett maradhat a legényke. Aki bevált, az esküig elcsukják valahová. Ott aztán szaporán hangzik a nótázás; egymásra kérdik ott ékes nóta szóval, hogy:

Édes anyám, ki a huszár, ha nem én?

Kiszabaduláskor pedig felrepül a kalapra az üveggyöngyös csinált virágból készült bokrétaóriás, körül meg nemzetiesztint szalag lóg le a karimáról a „tauglich“ legény vállára, az uj csizmára pedig zörgő sarkantyú kerül.

És vigan tart a mulatozás öreg estig, míg az uj harcos valami nagyot nem cselek-

a 13 éves kis leányt Magdolnában, a Balbinet a Nők Barátjában. Pedig ezekhez magas foku művészet kívántatik, melyekért tán hálás elismerés s taps sohasem jut ki méltó jutalmául.

Már ezeknek azután csak a Madame Sans-Géne imponál. Mig a vigjátéki szendékben, az ártatlanság, a báj üde képviselőinek alakításában az elhiteles művészpálcáját suhogtatja, hiszünk neki, gyönyörködünk a napsugár- s virágillatban, melyet maga körül áraszt, addig a Szókimondó Asszonyosság Blahánét egyben felülmuló, Odilonnal versenyző alakja egy nagy kaliberű tehetséget árul el, kinek művészi őstemperamentumát nagy tudás kíséri. Az a páratlan biztosság, melylyel ennek a képtelen asszonynak lélektani képtelenségei fölött uralkodik; azok a fizikai és szellemi képességek, melyekkel ezen eszes, furfangos, nemes szívű asszony erőpróbáit kibírja; az az igazság, melylyel szomorkodni és örülni tud; az a mindenek fölött álló páratlan jelenet, midőn a sirdogáló s duzzadó kis menyecskéből a férje szeretetének bizonyossága után szilajon és igazán kitör a gyermeki, hű ragaszkodás az ő Lefebre-jéhez, felugrik a székre, mint egy kis ürge, rákuszik a férje nyakára, mint a folyondár a tölgyre és a szeretet igaz öleléseivel, hamistatlan hangjával be-

szik, azaz első katonai tettekkel összerakva egy fél korcsmát. Ilyenkor aztán van dolga a rend őreinek, a míg az Isten katonáját hűvökre tudja helyezni.

Soroznak . . . és őszszel mind elviszik a legények elejét!

**Napirend 1896. március 17-én.**

Naptár: kedd, márc. 17. — Róm. kath. Gertrud — Prot.: Patrik. — Görög-kelet: (márc. 5.) Konon. — Zeidó: Nisan 3. — Nap két 6 óra 9 perckor. — Nyugszik 6 óra 7 perckor. d. u. — Hold két 3 óra 22 perckor délután; — Nyugszik este 10 óra 37 perckor.

Időjárás: hőmérséklet 3 fok Cels. meleg, légnymó 755. — Kilátás: a központi meteorológiai intézet jelesei szerint enyhe, száraz idő, később csapadék és hőemelkedés várható.

— **(A függetlenségi polgárok március 15-iki ünnepélye.)** A budai külváros függetlenségi érzelmi polgársága, hagyományos szokásához híven, tegnap is megünnepelte a magyar szabadság születése napját, 1848. március 15-ikének emlékét a „Hétfejedelem“ vendéglő emeleti termeiben. A résztvevők a tegnap lezajlott városi bizottsági tag-választások következtében eleinte csak gyéren gyülekeztek, de esti 9 óra tájban mégis zsufolásig megtelt az egymásba nyíló két terem lelkes közönséggel, melynek sorában a szép nemet is méltón képviselve láttuk. Az emlékünnap jelentőségét Pleininger Ferenc ügyvéd, lapunk szerkesztője méltatta, buzdítva a párt híveit további kitartásra az ország függetlenségéért folytatott harcban. Felköszöntöket mondtak még Kisasszony József és a IV. kerület ujonnan megválasztott bizottsági tagja, Gyimóthy Gyula. Az emelkedett hangulatot a lelkesedésig fokozta a polgári daloskór, a mely az ünnepi beszéd elhangzása után a Himnust oly szabatosan s igazi hazafias tüzzel énekelte, hogy a közönség, mely a magasztos dallamot állva hallgatta végig, szünni nem akaró tapsviharral jutalmazta ezt a jeles erővel bővelkedő s iskolázottságban is folyton haladó egyesületet. Dalosaink még több nép- és műdalt adtak elő s záradékkul a Szózatot énekeltek el gyújtó hatással. A közönség a legjobb hangulatban az éjféli utáni órákig együtt maradt.

cézgeti, csókolgatja; az a nagy jelenés, midőn Napoleon unokahugait az emberi jogokról és származásukról megleckézteti és a szavaló művészet magasára emelkedik: a művész körökben, épen úgy mint a laikus közönségben viharos tetszést aratnak.

A milyen magas Pegazuson nyargal a művészete a Szókimondó Asszonyországban, épen olyan nagy, bár külső hatásra nem oly zajos, a sikere utólérhetetlen Pillangócsatában és az Egérben.

Egyéniségét megőrzi és mindig új tud lenni. Sohasem unalmas, mindig igaz s eleven élet. Egy nagyon művelt, világlátott és kritizáló természetű barátom, azt szokta mondani: „Sie ist ein Gott begnadetes Wesen.“ A pécsi közönség sajnálja kedvence távozását és hihetőleg ki fogja tenni magukért a testületek és az egész társadalom, midőn kifogástalan magán életű művész kedvence bucsuzni fog, hogy a főváros közönségét hódítsa meg, mint meghódított miniket. Az egész társadalomnak jól fog állani, ha egy művésznőt ünnepelhet, kit mindenki kizárólag művészetéért és egyéniségeért szeretett és tisztelt. Mi a szeretet tisztelet nélkül?

(Folyt köv.)

S z i n h á z - l á t o g a t ó.

— **(A németbolyi tejszövetkezés.)** F. hó 13-iki számunkban megírtuk, hogy a németbolyi tejszövetkezés egy gép funkcióképtelensége miatt a munkát bizonytalan időre beszüntette. A munka beszüntetésének, mint értesülünk, nem a fenti körülmény volt az oka, hanem az, hogy a szövetkezet megalakulásakor a „Hungáriá“ val nem kötött írásbeli szerződést, s nevezett részvénytársaság a szövetkezetnek több metermázsára rugó vajkészletét nem akarta beváltani. A szövetkezet nyomban küldöttséget menesztett Budapestre, a hol — úgy látszik — sikerült nekik a nehézséget megoldani, a mennyiben a munka ismét folyik, s a szomszéd községek is ismét szállíthatják tejüket.

— **(A „titkos tan“ az északi sarkról.)** Nansennal és az északi sarknak általa történt valószínű felfedezésével foglalkozik most az egész világ és így érdekes annak a megtudása, hogy az indusok könyve mint vélekedett bolygónk e titokzatos részéről. Általános nézet az, hogy Ázsia volt az emberiség bölcsője; a „titkos tan“ azonban tovább megy és azt mondja, hogy a teremtés idején a vízből kiemelkedett első földdarab az északi sark volt; hogy ott volt a „paradicsom“, a hol az első emberek laktak és hogy ott most is van egy sziget, mely fenn fog maradni még akkor is, a mikor földünk többi részei már mind elsüllyednek. A „Secret Doctrine“ (titkos tan) szerint ez a sziget azelőtt nagy száraz föld volt, melynek legnagyobb része már 850000 év előtt pusztult el. Pusztulása idején két emberfaj lakott rajta, a kik kölcsönösen üldözték egymást. Ez a két emberfaj testi és szellemi tekintetben egészen más volt, mint földünk mai lakói. Az egyik jó, a másik rossz volt. (Kein és Abel?) Ez időben a föld övét tenger borította még, de az anyaföld megrándult a hullámok alatt és egy száraz darab, a „sark“ (északi sark) emelkedett ki belőle. A föld újra megrázkódott és öve megjelent a síkon. Ez az öv képezi a szent Himavát (Himalaya), mely az egész világot körül veszi. Nyakától lefelé (délre) sok országra és szigetre szakadt, de az örök föld (az északi sarknál) nem törött szét. Száraz föld emelkedett ki minden felé és az évezredek múltán itt is, ott is újra eltűnt. Aztán előkerült a rosszak földje (Atlantos) és az örökföld (a sarksziget) elrejtőzött az emberek elől, mert a körülte levő vizek megszilárdultak (jéggé változtak), a sarkány torkából kiömlő jeges lehelet és fagyasztó szelek hatása alatt.

— **(Katonai hír.)** Dr. Domsitz Mihály a pécsi 8. honvédszázadbeli tartalékos főorvos a honvédozosi tisztakar tényleges állományába — f. hó 1-ével kezdődő határidővel — áthelyeztetett.

— **(Kinevezések.)** Mirth László, szegárdi kir. törvényszéki joggyakornok ugyane törvényszékhez, Bartha Kálmán ugyancsak szegárdi kir. törvényszéki joggyakornok pedig az alibunári kir. járásbíróshoz aljegyzővé nevezettek ki. Kelemen Imre szegárdi kir. törvényszéki aljegyző végül a szegárdi kir. járásbíróshoz helyeztetett át.

— **(Hűtlen cseléd.)** Warga Rósa 4 évig szolgált mint cseléd Kungstein Zsigmond beremendi kereskedőnél és mint hűbéres cseléd, gazdája teljes bizalmát bírta. Történt, hogy a vele egy időben ott szolgált Luka Gelanovits kocsiát a gasda elbocsájtotta szolgálatából. Gelanovits a leánynak házasságot ígért, de csak azon feltétel alatt, ha pénze lesz és a leányt rávette, hogy lopjon gazdájától. A leány es időtől szorgalmasan lopogatta álkulcs segítségével gazdája íróasztalából a koronákat, melyek ott sakkóban álltak. Végre rájöttek a lopásra, de hogy mennyi a kár, bizonyosan nem tudják. A leány bevallotta tettét és azt is, hogy 500 frt körül lopott. A lopott pénzből vettek 2 lovat, egy kocsiát, órát és ruhákat, mely tárgyakat Gelanovitséknál megtalálták, a leánynál pedig 59 frt készpénzt. A leányt és kedvesét elfogták.

— **(Hajójáratok a Dunán.)** Március 16-án a Dunán a személyhajós, mint velünk hivatalosan közlik, Budapest-Mohács, illetve Orsova közt a következő menetrend szerint megkezdődik:

1.) Budapestről Mohácsra, indulás Budapestről naponta este 10 órakor, érkezik Mohácsra reggel 8 órakor, a 9 óra 15 perckor induló 5. sz. személyvoathoz csatlakozik. Első menet Budapestről f. hó 16-án.

2.) Mohácsról Budapestre, indulás naponta este 7 óra 15 perckor, csatlakozás a Pécsről d. u. 4 óra 20 perckor induló, Mohácsra este 6 óra 24 perckor érkező 6. sz. vonathoz. Első menet f. hó 17-én.

3.) Budapest-Belgrád-Orsova vonalon indulás Budapestről minden kedden, csütörtökön és szombaton este 10 órakor. Csatlakozás Mohácsra mint 1.) pont alatt. Első menet márc. 21-én

4.) Orsova-Belgrád-Budapest vonalon indulás Mohácsról minden kedden, pénteken és vasárnap este 7 óra 15 perckor, csatlakozás mint 2.) pont alatt.

Első menet f. hó 26-án Orsováról; érk. Mohácsra f. hó 27-én 5. óra 45 perckor délután.

Budapestről Kalocsára indulás naponta délelőtt 11 órakor. Első menet márc. 16-án.

6.) Kalocsáról Budapestre indulás naponta este 7 órakor. Első menet f. é. márc. 16-án.

— **(Az Eszéki Takarékpénztár bukása.)** Az Eszék-Alsóvárosi Takarékpénztár hitelezőinek tegnapielőtti értekezlete eredmény nélkül folyt le. Az egyezés nem sikerült. A betétek összege 157.400 forint, a hiány 143.000 forint. A csőd kikerülhetetlen. Az igazgatóság ellen nagy az elkeseredettség, mert 20 esztendőn át hamis mérlegeket közölt.

— **(A felségértő iskolai feladatok.)** A Bécsben megjelenő Deutsche Zeitung szombati számában közölt néhány részletet Schwicker képviselő jelentéséből, a melyet ez a pécsi középiskolák vizsgálatáról beterveztett. A jelentésben idézve van néhány iskolai feladat, a melyekben a tanulók sértően irnak a Habsburgi dinasztiáról. A Deutsche Zeitung-ot azért, mert ezeket a felségértő iskolai feladatokat lenyomatta, konfiskálták.

— (Március 15-ike Szigetvárott.) A szigetvári Polgári Kaszinó tegnap este március idusát, a szabadság feloldásának emlékét, társas vacsorával ünnepelte meg. A hivatalos beszédet dr. Berkes M. ügyvéd mondotta, nagy tetszés mellett, utána dr. Kohn Ármin főrabbi mondott hatásos beszédet. Igazán gyújtó és lelkesítő beszédet tartott Oesterreicher Adolf, ki most is megmutatta, hogy igaz, hű embere a független 48-as pártnak. Beszéde végén éltette a szabadságharcból még fennmaradt aggodat, a 48-as honvédeket. A beszédek sorát Grünhut Reszó zárta be, kinek hosszú éljenséssel kísért beszédén a valódi hazafias érzés, a szabad és független gondokodás vonult végig. Kiemelte beszédében, hogy ha a szabadság apostolát el is szólította az Ur, azért emléke és neve mélyen bevésődött minden igaz magyar szívébe, honnan se bú, se bánat, sem az idő vasfoga nem tudja kimosni. — A szigetvári Olvasó Egylet f. hó 14-én este 8 órakor saját helyiségeiben társas vacsorával egybekötve ünnepelte március 15-ének emlékét; a díszes teremben 105 személyre volt terítve, melyből 33 teritéknél hölgyek foglaltak helyet, kik díszes toilettben jelentek meg, és által is az ünnepély fényét emelve. A Kossuth-induló elhangzása után az olvasóegyleti tagokból alakult dalárda énekelte a Himnusz, majd Farkas Gyula községi isk. tanító tartott gyönyörű e tartalmánál fogva valóban remek szónoklatot, melyért lelkes elismerést e tapovihart aratott; mely után a dalárda a szózatot énekelte lelkesedéssel e még több előadott dal e szónoklat közt a hangulat igen emelkedett volt, úgy, hogy a résztvevők csak jóval éjjel után kezdtek távozni a minden tekintetben sikerült ünnepélyről.

— (Alkotmányos kedélyesség), illetve kedélyes alkotmányosságnak mondható az az aktus, mely tegnap a szigeti külvárosi városatyaválasztásánál folyt. Amíg ugyanis a választási elnök, Dr. Jobszt László az urna körül bajmólódott a sok apró-cseprő cédulákkal és a lajstromokkal, addig a m. t. választók, a kik már voksukat leadták volt, egy másik terembe gyűltek össze, hogy holmi jóféle sörök, kenyérek, rizlingi, vörös, pezsgő és egyéb fajta asinú-izü borok besajátításával és dískréti kedélyességgel tölték el az időt, mely a választások eredményének kihirdetésétől még elválasztotta őket. A vendégcsere házigazda persze Jobszt László dr. volt, akinek az elnökséggel járó sokféle elfoglaltsága mellett még arra is jutott ideje, hogy vendégei jókedvét az emberi jókedv legvégső határáig fokozza. A hosszú, terített asztalfőnél főispánunk, Kardos Kálmán úr, mellette Dragonescu Döme kir. pénzügyigazgató, továbbá Fekete Mihály városi tiszti főügyész, Váry Gyula kir. táblai bíró, Körösy Henrik realiskolai tanár, Dr. Schmidt Antal kórházi orvos, Tantosy Ferenc kir. táblai s. h. igazgató és még sokan a választók közül. A főispán ohajára Schmidt doktor elénekelte fűszaharmonium-kísérettel az egész országot bejáró gyönyörű, saját eszeményt

nótáját, melyet már mindenki ismer s mely így kezdődik: Sirassatok, ha meghalok. Schmidt ur után Czury papa ült a hangszer mellé s a jókedvű urak a Hymnuszba kezdtek. Este volt már, mikor a minden politikai célzattól mentes kedélyes alkotmányos aktusnak vége szakadt.

— (Villamvilágítás Szegszárdon.) Kedveső ajánlatot kapott Szegszárd város, hogy a villamos világításhoz, minden befektetés nélkül hozzá juthat, ha 25—30 évig átengedi a város az illető részvénytársaság részére a kizárólagos jogot. A részvénytársaság legközelebb kimerítő költségvetést fog a képviselő testület elé terjeszteni a villamvilágításról. Megemlítjük még, hogy nagyobb szabású gőzfürdőt is szándékozik a társaság létesíteni.

— (Összevagdalt örmester.) Ma reggel véres verekedés színhelye volt a Kálvária kápolna előtti tér. Történt ugyanis, hogy egy közhadseregbeli örmester két civil jóbarátjával arra ment, a mikor egy szemrevaló menyecskével találkoztak. Az egyik civil a menyecskének az arcát megcsipkedte, a mely jelenetre odaért a menyecske ura e még két társa, a kik boros fővel felháborodtak a látottakon s megrohanták a menyecskének gazsulirozó civilt. Az így keletkezett verekedésbe — mint békitő — belekeveredett az örmester is, azonban olyan szerencsétlenül járt, hogy elvették a feldühödött emberek a kardját is s asszal összevagdalták úgy, hogy a kórházba kellett a verekedés színhelyéről szállítani. A verekedő polgárok ügyében a rendőrség folytatja a vizsgálatot.

— (Halálozás.) Petrovits Ferencné szül. Csonka Katalin élte 28-ik évében f. hó 13-án Abaligeten meghalt. Temetése vasárnap volt Pécsen a szigeti külvárosi temető halottas házából nagy részvét mellett. Az engesztelő szentmise lelkeüdvéért holnap (kedden) d. e. 10 órakor lesz a Ferencrendiek templomában. — Megrendítő eset érte Valentin Ottó könyvkereskedőt szombat este, a midőn általa bálványozott fiatal neje született Kunz Erzsébet élte 29. évében hosszas betegség után csendesesen kiszenvedett. A megboldogult városszerte közbecsülésnek örvendő fiatal asszony, három kis angyal-arcú leánykának édes anyja kiváló helyet töltött be a pécsi társaságban, buzgó, tevékeny tagja volt a jótékony nőegylet választmányának, a miért is az egyesület kitűzette a gyászlobogót a szomorú eset alkalmából. Temetése ma délután öt órakor ment végbe nagyszámú tisztelői jelenlétében, midőn rokonai és ismerősei a koszorúk sokaságával borították koporsóját. Béke poraira. — Szirányi Karolina 87 éves korában ma reggel meghalt. Temetése szerdán d. u. 4 órakor lesz a Nepomuk-utca 18. számú házból a budai külvárosi temetőbe.

— (Nyilatkozat.) Abból az affairéból következőleg, mely a Tichay-féle provokálásból kezdődött, a mire nézve álláspontomat már jeleztem lapunk utolsó számában, s nélkül, hogy akkori nyilatkozatomon változtatási akasnék, kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy Bolgár Tivadár ur eljárását, a mennyiben egész magatartása passzív volt és nem volt megbiava felőlől fegyveres elégtétel kérésre és miután az én ségőseim csakis ilyenmibe voltak hajlandók beleszenni: teljesen korrektnek és jóbizonyosnak tartom. Különben én őt a „Pécsi

Pollacsekék“ című közleményben meg sem neveztem és csak meggyőződéseim szerint cselekedtem, a midőn ezeket köztudomásra hozom. Pécs, 1896. márc. 16. Ballier Sándor hírlapíró.

## Művészet, irodalom.

○ Diszelőadás. Március 15-ikét diszelőadásal ünnepelte meg a szintársulat, a jogakadémiai ifjuság és a pécsi dalárda közreműködésével. A teljesen kivilágított nézőtér oly nagy közönséget fogadott magába, minőt a színház fennállása óta még eddig soha. Bodolay Jusztin joghallgató elszavalta a „Talpra magyar“-t, utána ügyesen csoportosított allegorikus képlet következett, az előtérben az emelvényen szónokló Petőfivel, körülötte az ifjusággal, a közepen Hungária dicskoszoruzott alakjával. A három szakaszos tablóban a szintársulat összes tagjai és a jogakadémiai polgárság vett részt. A néma képiet a pécsi dalárda által elénekelt Szózat követte, melyet a közönség állva hallgatott meg. Utána Szigligetinek markánsan hazafias színműve, „II. Rákóczi Ferenc fogsága“ került színre, kiválóan összevágó előadásban. Balogh Etel, Mészáros, Balla, Dzséry és Peterdi alakításai és játéka többzör ragadták tapsra a közönséget, mely fokozódó érdeklődéssel kísérte az egész előadás lefolyását. (\*\*)

○ Kaposi Józsa Szegszárdon. Szegszárdon Lukácsy Aladár szintársulatánál Kaposi Józsa, szintársulatunk primadonnája, három estén át vendégszerepelt a „Szultán“, „Tót leány“ és „Rip van Winkle“ című darabokban; mindhárom előadásra az összes jegyek elfogytak, sőt a „Tót leány“ előadása alkalmával majd kétszáz jelentkezőt vissza kellett utasítani. A „Rip van Winkle“ előadása alkalmával virággal, ajándékokkal halmozták el a művésznőt, ki kitűnően iskolázott hangjával, pompás játékaival óriási tetszést aratott.

○ Közjegyzői törvények magyarázata. Ily címen adta ki dr. Blum Béla pécsi kir. közjegyző az 1874. évi 35. t.-c. és az 1886. évi 7. t.-c., valamint az örökösödési eljárásról szóló 1894. évi 16. t. c. ide vonatkozó intézkedéseinek magyarázatát egy vastag, nagy 8 ad retű, 320 lapos kötetben, mely Grill Károly cs. és kir. udvari könyvkereskedőnél jelent meg Budapesten a ára fűzve 3 frt, díszes vászonkötésben 4 forint. A „Közjegyzői törvények magyarázata“ kettős célnak akar szolgálni. Megismertetni közjegyzői törvényeinket egyrészt — és itt felöleli az új örökösödési eljárásnak is ide vonatkozó részét; — de másrészt, figyelemmel megalkotandó polgári törvénykönyvünkre, melynek a munkája csak nem régen indult meg ismét, kijelölni azt a jogterületet, melyet a közjegyzői intézmény ott elfoglalni és betölteni hivatva van. Mert ezt a hivatást a „megelőző jogvédelmet“, mint minden modern jogállam, mi is kell, hogy polgári törvénykönyvünkben szervezzük. A munka ehhez a kettős célhoz képest van beosztva. A „Bevezetés“ a megelőző jogvédelem eszméjét kíséri megismertetni — ezt a legalább ezen alakjában, még a külföldi

irodalomban sem ismert eszmét — az általános jogfejlődés genezisének a fonálán, a mely odavezet megalkotandó polgári törvényünknek a műhelyébe, hogy lássuk, vajjon ki lesz-e ott számára jelölve az a hely, a melyet más-törvénykönyvekben, ha nem is azon a néven, már régebb idő óta elfoglal. A munka egyéb része — a tulajdonképeni kommentár — az 1874. évi 35. t. cz. s az ezt módosító 1886. évi 7. t. cz. intézkedéseit ismerteti és ugy a törvény szellemét, mint szó szerinti rendelkezéseit, a hol azokhoz csak némi kétely fér is, felderíteni törekszik. A közjegyzői törvények egyes intézkedéseinek könnyebb feltalálására egy betűsoros tárgyjegyzék szolgál, mely feltünteti, hogy a keresett intézkedés a törvény melyik szakaszában található. A munka „Függelék“-e az örökösödési eljárásról szóló 1894. évi 16. törvénycikket, az erre vonatkozó életbeléptetési rendeleteket és egy, a pécsi kir. közjegyzői kamara megbízásából a szerző által készített „Eljárási szabályzatot“ tartalmaz, az örökösödési eljárásról szóló ezen törvény egyöntetű alkalmazásának tárgyában, mely szabályzat a törvény egyes névtelen kételyeket támasztható rendelkezéseit a gyakorlati megoldás elé vinni törekszik.

### Sárköziék bandája.

— Saját tudósítástól. —  
Hetedik nap.

A végtárgyalási terembe a vádlottak és tanuk számára egész pad és székeőrokat helyeztek be a mai nappal, mikor egy negyed 9 óra után a tárgyalás kezdetét vette.

Sárközi Pál, (Bundás) János, Jókai János, József, György, Mihály, Ferencz, Sándor, Miklós, Péter és Kolompár József vádlottak az egész első padsort elfoglalták, melynek két szélén két-két fegyveres őr foglalt helyet.

Kraft Ádám, Reif György, Henjel János, Knittel Mihály, Knittel Mihályné, Krémer Károly, Haebeck Jakab, idősb Kán János, Durbán János — ez azonban nem jelent meg — Berlinger Jakab, Glöckner Adam, Martin Péter, Heinsech Mihály, Vlascits Nesstor — ez sem jelent meg — Müller János, Biszkup Károly, Biszkup Károlyné, — a ki betegsége miatt maradt otthon — Gubina Károly, Fischer Jakab, Marburger Dániel, Reim Jakab, Lizekann Jakab, Kostyak Andrásné, Tarnovszky József, Német Mártonné — ez sem jelent meg, se Reisz József, se Kata Péter és Csonka Szabó István, Haypál János, Bekő István — neveit szólítják ezután s a megjelentek a felhívás sorrendjében foglalnak helyet a vádlottak padján s ezzel a végtárgyalás kezdetét veszi.

Először is vádlottak erkölcsi és vagyoni bizonyítványai olvastatnak fel, mely szerint a Sárközi banda minden tagja vagyontalan. kőborló cigány s lopás miatt büntetve volt egytől egyig. Orgazdasággal vádoltaknak erkölcsi és vagyoni bizonyítványai felolvasása után, a mikor csak Kubina Károlyra sült ki, hogy nagyobb fokban büntetve volt, amennyiben negyedfélévig ült emberölés miatt, — a törzskönyvi kivonatokat olvasták fel, melyek szerint Sárközi (Farkas) Sándor 3 ízben összesen harmadfélévi fegyházat ült lopás és rablás miatt s kétévi börtönt több rendbeli orgazdaság miatt, s jobb füle alsó cimpája hiánysik s jobb mutatójára el van vágva a második iznél; Sárközi (Gombai) Pálról konstataáltatik, hogy ő tulajdonképpen Sárközi János eikói születésű; Sárközi

János már 6 hónapig volt büntetve Szegeárdon; Sárközi József eikói, szintén 6 hónapig volt besárva Sárközi Jánossal és Sárközi Györggyel egyetemben; Sárközi Péter többek közt hat heti fogságot ült hatóság elleni erőszak miatt; Sany Bundás Sárközi Péterrel együtt volt besárva; Sárközi Mihály Pécsen másfélévi börtönre, Szegeárdon pedig 6 havi börtönre volt ítélve lopások miatt.

Essel astán a bizonyítási eljárás teljesen befejeztetvén, következett dr. Nagy Géza kir. alügyésznek, mint a vádhatóság képviselőjének

### vádindítványa.

A vádhatóság képviselője tolvajszöveget tekint a vádlottakat. A eikói cigányfészek tolvaj banda volt s onnan kiindulva, azok loptak és raboltak mindenütt. E szövetségből azonban Sárközi Mihály és Miklós kiemelendők, mert ezek a tolvajszövegetek tagjaival nem tekintendők s csak egy lopásban terheltek, a melyet csak ketten követtek el. Sárközi Sándorra néve többször rovott előléte szolgál súlyosító körülményül. Sárközi (Bolygó) Ferenc 12—16 éves korában lett bűnrészes a tolvajszövegetnek s ez enyhítő körülmény reá néve. A tolvajszöveget egyetlen beismerésben levő tagja, Sárközi Szepe elhalt.

A tényállás egyes részleteiben a végtárgyalás időrendi sorrendjét követi a közvádló. Miátovics Szavéta kárára elkövetett betörés lopásban csakis az orgazdák Biszkup Károly és neje voltak felelőségre vonhatók, de tettesek fel nem tállattak. E két vádlott az orgazdaságot tagadja és semmi alapos bizonyíték nincs ellenük: tehát az orgazdaság vádját ellenükben ezennel elejti a közvádló.

is. Hogy meg akarja, meg fogja ismerni azt az életet, a melyre annyira vágyik, s a mely után való vágya még talán a sir széléről is visszaszólitána, hogy akár tulvilági boldogsága árán is, de megismerje, megizlelje — bár pillanatra csak annak ismeretlen, soha nem élvezett gyönyörét.

Az az ut ott az, melyre csak rá kell lépnie, hogy elinduljon abba az életbe.

S most, hogy tudja, hogy választania kell az apja határozata, meg e között a vágy között; most, mikor látja, hogy szülei szigorúságát mi sem enyhíti már s az ő szívet megérteni itt senki sem képes, egyszerre megszületik agyában az elhatározás, hogy nekimegy annak az utnak, mely az éjszaka feketeségébe burkolva, olyan jól elrejt mindent, a mi rajta történik. S nem gondol a jövőre, nem gondol az éjszaka veszedelmes titokzatoságára, nem gondol semmire sem, csak arra, hogy ha most nem lép rá arra az utra, holnap már késő lesz; késő lesz örökre, s amit ma szabad akaratából megtehet, azt később csak a bűn, a bukás révén teheti meg.

Könnyen számot vet magával. Mit hagy ugyan hátra, ha arra az utra reá lép? A szüleit, a kik életet adtak neki s most azt az életet örökre boldogtalanná akarják tenni. Hogy a lelke nem olégesik meg azzal az élettel, melyet aprásúl kijelölve a végsőt; hogy a szívében másféle vágyak élnek, mint a melyek ehhez a sorshoz illenek, az mind a saját szenvedése, a saját lelkének, szívének megpróbáltatása árán jött létre. Ezekért nem felelős senkinek s érték sem felelős neki senki; s ha azok később boldogtalanná tennék egész életét, kit sem

ott megismerkedett Dömeházi Saullal, a városi élettel s látta a városi szép lányokat, a kiknek szépségénél jobban irigyelte, hogy nem olyan egyszerű, együgyű parasztlányok, mint ő, hanem műveltek, okosak és ünnepeltek. Nem volt tisztában magával, hogy miocoda érzés az, mit Dömeházi Saul mellett érez; a fiatal lányos szív első szerelmi lobogása-e, vagy az a vágy, hogy ő is olyan legyen, mint például Vas Aranka, méltó, illő olyan ifjak társaságába, mint Saul?

De az az egy év, melyet itt töltött kint az ő megszokott életében, tisztába hozta érzelmével. Nem szereltem, a mit érez; hiszen Dömeházi Saull nem is sajnálja, hogy nem láthatja már. De igen is, a vágy az után az ismeretlen élet után, melynek örömeire ő nincs teremtve s melyeket el nem ér soha, ha . . .

Igen, ha itt marad ebben a megunt, ebben a gyűlölt életben, mely szinte érséketlenül tette már szülei szeretete iránt is. Ha felelőségre lesz annak a legénynek, aki szintén oly egyszerű életű, egyszerű lelkű, mint bárki más az ő körében s a kit szeretni nem bírna soha s a hitől a legelső pillanatban megakknak, ha valaki azt az ismeretlen, azt a vágyva óhajtott életet igérné neki.

Mit tegyen hát? Felelősége legyen Palotai Mihálynak szerelme nélkül s leljje életét örökös vágyban sorsodva, vagy a legelső alkalommal odadobva hitvesi hűséget, becsületet, mindent azért, hogy a vágya beteljesüljön?

E percben, kint a tanya előtt, felhallatszik a vendég bucsuzása.

Zsirai Mór kárára elkövetett lopásban Sárközi Szepi és még két cigány részt vett, de ezek mind a hárman elhaltak. A lopott tárgyak Bieskup Károlyéknál találták fel, de ezek tagadásával szemben nincs más bizonyíték s így ellenükben az orgazdaság vádját szintén el kell ejteni.

Szűcs István kárára elkövetett betöréses lopás tettesei Sárközi (Gombai) Pál és Sárközi (Bundás) János; orgazdák pedig ez ügyben Reif György és Németh Mártonné. A Reif Györgynél feltalált ágynemű azonossága nem volt igazolható az ellopott ágyneműekkel; a Némethnénél lefoglalt nagykendő pedig nem a cigányok utmutatásával került meg: így tehát a két vádlott és az orgazdák ellenében a vádat elejtendőnek véli a kir. ügyész, de mert Némethné beismerte, hogy úgy vette egy öreg cigánytól a kendőt, őt orgazdaság vétségével vádolja, de enyhe büntetést kér kiasabni rá.

Bongor József kárára elkövetett lopás elkövetőitől vádolva vannak szintén Sárközi (Bundás) János és Sárközi (Gombai) Pál, a kik ellenében azonban a vád szintén elejtendő, mert bizonyítékok ellenük nem merültek fel.

1892. év nyarán lép tulajdonképen az egész banda, mint tolvajszövetség, működésbe, a mikor Cikórol kiindulva a lopások egész sorozatát követik el.

Rockenstein Sándor rőföskezeskedőt rabolják ki először. Tettesei okvetlenül azok a cigányok, a kik Mirich István kárára követtek el baromfilopást ugyanezenkor a Bácskában. Hulló Károly és Zolnay Tamás lovascsendőrök tartóztatták le a tolvajokat, a kik azonban egy ravaszul kigondolt terv sikerült folytán megszöktek. Köztőlük Sárközi (Bolygó) Ferencet fogták

el később legelőször s a cigányoknál találtak egy selyemkendőt, mely Rockensteinől lopott el. Így tehát könnyen kimutatható a két lopás közötti összefüggés s az, hogy mindakettőt ugyanazon tettesek követték el. Őt ismerte el, hogy hat idős cigánynyal követte el a lopást; a csendőrök pedig a végtárgyaláson felismerték Pált, Bundást, Józsefet, Pétert, Györgyöt és Kolompár Józsefet, mint a kik megugrottak tőlük elfogatásuk után. Ők tehát Sárközi Bolygóval együtt mindakét lopás tettesei.

Rockenstein kárára elkövetett lopás elkövetéseért Sárközi P., Bundás József, György, Péter, Bolygó Ferenc és Kolompár Józsefet vádolja lopás büntette miatt; a Minorich kárára elkövetett lopásban ugyane tetteseket vádolja — mint tolvajszövetséget — szintén lopás büntetéssel.

Orgazdák ez ügyben Kollár Oszladi Józsefné és társai. A náluk feltalált kendők ugyan Rokensteintől lopottak el, de lopott voltukról ők semmit sem tudtak, s csak kihágásért volnának felelősségre vonhatók. De elévülés címén felelősségre nem vonhatók s így a vádat elejti ellenükben.

Következő három bűnesetnél lép főképen előtérbe a banda, mint tolvajszövetség, s ekkor e banda feje, Sárközi Sándor is velük tart s megy az egész banda „kéteser vizen túl”. Torontálba. Kifosztják legelőször Schauerer Jakab kereskedőt; utána Stanescu Mihályt és Juont rabolják ki; majd pedig Nemecek Lajost és nejét, mind a hármat egyforma módon és egyforma raffineriával végrehajtva. A két Stanescu ekkor könnyű testi sértést, Nemecekék pedig súlyos testisértést is szenvedtek. Sárközi Szepi hártározott és többizben megismételt vallomásából kitűnik, hogy az összes 11 vádlott részt vett a három lopásban. E vallomás igazsá-

gát bizonyítják a bűnjelék és elrablott tárgyak is, a Scheurertől elrablott kannák és kantárok, a Stanescu Juontól elrablott melledző, melyeket lefoglaltak, a vádlottak utmutatása folytán a vádlottak folytán az orgazdáknál a csendőrök. Vas István csendőr követte őket Nagyszentmiklóstól Cikóig, a hol el is fogott közülök többeket s itt találta meg Sárközi Sándoron a Stanescu Juon melledzőjét. E két adathoz csatlakozik még a Ververéknél feltalált bárányszőr bunda, melyet Knittel Mihálynénak Sárközi (Gombai) Pál adott el. Ez a bunda szintén a kirabolt Stanescu Juoné. Tettesei tehát e három lopásnak az összes vádlottak, együttes elhatározással végezvén el azokat; Sárközi Sándor, Kolompár, Pál, Bundás, József, György, Ferencet és társait e szerint három rendbeli lopás illetve rablás büntetének elkövetésével vádolja kir. ügyész, mely azonban Sárközi (Bolygó) Ferencre nézve csak lopás vétségévé minősül.

A szövetség bűnper minden egyes részleteire világot vető, általánosságban ép úgy, mint egyes fázisaiban a legalaposabb tudással és az óriási bűnhalmaz legkisebb részletének is kellő ismeretével kidolgozott vádindítvány e pontjához érven a közvádló kir. alügyész, Varga Nagy István elnöklő bíró, a terem kissellőztetése végett, tíz percnyi szünetet rendelt el. Szünet után dr. Nagy Géza folytatta vádindítványát.

A Scheurer-féle lopás orgazdái Szórád Lukács, Némedi János, Sebők Ferenc, Gulyás Orbán Antal, Sebők Vince, Reisz József, Kata Péter, Haypál Lajos és Csönka Szabó István. Ellenük azonban vádlottak mit sem vallottak s igazolva nincs, hogy lopott voltáról a kantároknak ez orgazdák tudtak volna: ellenükben a vádat elejti. Fábian Ferenc, Krasz Jakab és Bekő

— Adjon Isten jó éjszakát, szomszéd uram! Hát abban maradunk. Ne erőltessük a lányt; a fiam is csak majd meggondolja magát s keres magának más feleségnek valót!

— De nem maradunk annyiban Palotai uram! A kegyelmed fia megérdemli az én lányomat, mert szereti. És Évi az övé lesz, én mondom!

Csattan vissza a felelet Pankotai János uram ajkáról, kérlelhetetlenül, szigoruan.

— Dehogyan is! majd adok valamit az ő ostoba vonakodására. Három hét múlva megtartjuk az esküvőt, punktum!

Aztán csendes lesz minden. A vendég, idős Palotai Mihály uram, szépen hazafelé ballag s meglegedetten dörzsölgeti egymáshoz a kezeit. Jól végezte a feladatát. Már bizony ő maga is sajnálta volna, ha mi sem lett volna ebből a házasságból. Csak azért, mert az a leány nem akar férjhez menni. Hát mire vár? Csak nem valami nagyságos urra, a ki a mesebeli hercegek módjára elvigye magával innen be a városba s ott kastélyban lakják vele s mellette aztán szeretőket tartson? Már pedig a Miska gyerek most, hogy haza ment alkonyatkor, lemondott mindenről s ő azért is jött át, hogy meghozza a hirt Pankotai János uraméknak, hogy hát ne erőltessék az Évit, ha nem akar férjhez menni. De jobban van ez így. Csak egyszer meglegyen a házasság, fejkötő alá kerüljön az a leány, úgy beleszeret az urába, úgy megőrül a menyecskeéletnek, hogy sohase jut eszébe a hóbortos lányiszivnek furcsa, érthetetlen vonakodása.

Pankotai János uram pedig azzal a tudattal vonul életpárjával együtt nyugalomra, hogy ezzel a szigoru

elhatározással eldöntötte a lánya sorsát. És jól, olyan jól, a hogy csak egy apa eldöntheti azt.

Évi pedig patyolatágya szélén ülve, csendes, mozdulatlanul, szinte megdermedve hallgatja azokat a kérlelhetetlen szavakat, a melyekkel apja örökre elintézni akarja a sorsát.

És úgy marad lesujtva, tehetetlenül sokáig. Gondolkozni sem tud, csak azokat a visszavonhatatlan szigoru szöveget hallja, melyek sorsára oly nagy befolyással akarnak lenni.

Egyszerre megrázkódik s felpattan az ágy széléről s odarohanva a nyitott ablakhoz, kihajol azon s tele tüdővel szivja be az éjjeli friss, édes levegőt . . . a szabadság levegőjét!

És hívja, csalja, csábitja magához a szürke éjszaka, mely a pusztá messze utjait feketeségbe vonja s gondosan elfedi azok minden titkát az ember szeme elől

Amott az az ut — pár órajárás gyalog — egyenesen a városba vezet. Kerékvárra, hol már olyan régóta nem volt Évi s honnan a mikor legelőször visszajött a pusztára, akkor szívébe rejtve hozta már annak a vágynak a magvát, a mely ime már terebélyes fává nőtte ki magát, s most akarják erőszakkal kivágni, hogy a szive is vele szakadjon.

A friss levegő aztán visszaadja a lánynak gondolkodását, akaraterejét s úgy érzi, hogy most határozni kell sorsa felett. A melyről az apja ugyan már határozott, de mert az ő akarata ellenére, hát ez az erős akarat egyszerre fellázad és követeli, hogy hallgassák meg őt is s úgy legyen minden, a hogy ő diktálja

S arra gondol, a mire sokszor gondolt már ezelőtt

Istvánnal szemben pedig azért, mert ők egyáltalában nem vettek semmi lopott dolgot a cigányoktól. Knittel Mihály és felesége vették meg a Stanescu Jountól elrablott bundát s ellenük az orgazdaság büntettének vádját emeli. A Nemeceak Lajos kárára elkövetett rablásból kifolyó vádat Sárközi Sándor, Kolompár József, Sárközi Pál, Bundás, János, József, György és Ferenczel szemben közvádoló — kellő bizonyíték hiján — elejti.

Varga Lajos selyemtenyészési felügyelő kárára elkövetett lopás tettesei néve, a tárgyi összefüggés, mint bizonyíték, hiányzik, s ezért a vádat e lopás elkövetésére néve vádoltak ellenében szintén elejti.

Aut Erzsébet kárára elkövetett betöréses lopás tettesei Sárközi Mihály és Sárközi Miklós. A végtárgyalás során felmerült adatok alapján Sárközi Mihályt vádolja a büntett elkövetésével, Sárközi Miklós ellenében a vádat elejti és szabadlábra helyezését kéri.

E lopásban elvitt tárgyak egy részét a csendőrök a tettes Sárközi Mihály utmutatása folytán találták fel, de azoknak Aut Erzsébet tulajdonához tartozása nem igazoltatott be s így az orgazdasággal vádolt Kostyák András és neje, ugy Tarnovszky Józseffel szemben a vádat elejti.

A tizenkettedik eset Höffer Adolf kárára elkövetett csirkelopás, melynek elkövetését Sárközi Pál, Bundás, Péter, József, György és Kolompár József beismerték a csendőrök előtt. Közülök egyedül Sárközi Pálra nézve látszik bebizonyíthatónak ez a lopás; a többiekkel, különösen Kolompárral és a felbujtó Sárközi Sándorral szemben, a vádat el kell ejteni.

Hasenauer Ádám mohácsi asszeca kárára elkövetett lopás elkövetői Sárközi Pál és Sárközi (Bundás) János. Csendőrök előtt mind a ketten beismerték ennek elkövetését, de Sárközi (Gombai) Pál egyedül vallott olyant a vizsgálóbíró előtt, a mi tetteségre vonatkozik, azonban Bundás neki állandó kísérője volt s így mindkettőt vádolja a lopás büntettével.

E lopásban szereplő orgazdák közül Reif Györgyöt orgazdaság büntettével vádolja közvádoló, ép ugy Hengel Jánost is. Kraft Ádám, Knittel Mihály és veje, ugy Krémer Károly ellen az orgazdaság büntettének vádját szintén fenntartja. Bubina Károlyt orgazdaság vétségével, Litikam Jánost pedig jogtalan elcsatítással vádolja ugyancsak ez ügyből kifolyólag. Elejti a vádat Haibach Jakab, Kán János, Turbán János, Berlinger Jakab, Glöckner Ádám, Hergert Péter, Biskup Károly, Fischer Jakab, Martin Péter, Marburger Dávid és Reim Jakab ellenében, kik ellen az orgazdaság be nem bizonyítható.

Schmidt János és Mayer Klára kárára a lopást Sárközi Pál, Bundás és Kolompár József követték el. Ezért vádolja őket közvádoló, lopás büntettével. Hengel János ellenében a tárgyi adatok nem igazolják ez ügyben az orgazdaságot. Ép így áll a dolog Kraft Ádámra vonatkozólag s mindkettőjük ellenében a vádat elejti.

Spitz Menyhért kárára elkövetett juh és libalopás tettesei Sárközi Sándor, János és József. Csendőrök előtt be is ismerték a lopást s kitűnő tárgyi adat a Löwenbein Jakabnak az öreg Sándor által eladott birka bőr arra, hogy ez a beismerés valóban a tettesek bűnösségét igazolja. Ezért vádolja őket lopás büntettével közvádoló.

Müller János kárára elkövetett betöréses lopás tettesei Sárközi Pál, Bundás és József. Fischer Jakab birtokában e lopásból származó bunda meg is találtatott, a kinek Sárközi József azt eladta. Ellenében is a lopás büntettének vádját emeli,

mint tetteársak ellen. Reif György ellenében orgazdaság büntettének vádját emeli; Hengel János ellenében azonban a vádat elejti közvádoló, valamint az öreg Sárközi Sándor és Fischer Jakab ellenében emelt orgazdaság vádját is.

Asztalos János kárára elkövetett betöréses lopás tettesei Sárközi Pál, Bundás, János, József és Kolompár József. Ez utóbbinál megtalált szemüveg és a Reif György-nél lefoglalt rézbogrács, mint tárgyi adatok igazolják bűnösségüket. Ezeket vádolja lopás büntettével; Reif Györgyöt orgazdaság büntettével. Knittelkel szemben az orgazdaság vádját elejti.

Weisz Henriket Sárközi Pál és Bundás lopták meg Kolompár társaságában. Ellenök a lopás büntettének vádját fenntartja; Kraft Ádámot pedig orgazdaság büntettével vádolja közvádoló.

Cierer József kárára elkövetett betöréses lopás tettesei Sárközi Pál, Bundás, Kolompár József és Petrovics József. De az első kettőre a vád be nem igazoltatott s ellenök azt most el is ejti.

Feiler János préházát Sárközi Pál, Sárközi Bundás és József törték fel. Ezzel vádolható is lopás büntette miatt; Krémer Károlyt orgazdaság büntettével vádolja, ugyane vádat Knittel Mihály ellen elejti közvádoló.

Knapp János és Petri Mihály kárára elkövetett lopási kísérlet vádját fentebbi vádoltak ellen elejtve, a Vesztergombi Mihály kárára elkövetett lopás tettesei ellenében a vádat szintén nem tartja fenn a kir. ügyész és Sárközi Pál, Bundás, József, János, Ferenc és Sárközi Sándort kéri felmenteni ez utolsó lopás elkövetésének vádjától.

Éppen háromnegyed egy órakor fejezte dr. Nagy Géza kir. alügyész vádindítványát, melybe d. e. 10 órakor kezdett amely a szünetet leszámítva e szerint körülbelül harmadfélórát vett időt igénybe.

A végtárgyalás folytatását az elnök ekkor délután 3 órára tűzvé ki, a vádolt cigányokat a szuronyos börtönőrök felkísérték az ügyészséghez.

A délután 3 órakor folytatott végtárgyalás során dr. Székely Ede a vádolt Sárköziék hivatalból kirendelt védője mondta el védbeszédét.

#### A védbeszéd.

Székely Ede dr. a délutáni, alig félóráig tartó végtárgyaláson, védeneci érdekében igen humánus irányban tartott védbeszédet mondott. Hivatkozott vádoltai exclusiv társadalmi helyzetére, hogy a cigányt ki sem fogadja be házába, munkát senki sem ad neki, valóságos páriái az életnek s így lélektani szempontból sokkal enyhébb elbírálás alá kell venni bűneiket, mint más emberekét. Az államnak volna feladata, segíteni a cigányok társadalmi kizártságán s míg az állam ebben hátra van, az igazságszolgáltatás férfainak mindenkor tekintetbe kell venniök a vádolt cigányok szociális és morális kizártságát, mely sok esetben kényszeríti őket a bűnre. Enyhe büntetést kér védenecire azért is, mert az általuk elkövetett lopásokból eredő kár nagy részben megtértült. A két legifjabb vádoltat, Sárközi (Bolygó) Ferencre és Sárközi Györgyre nézve pedig a fogházbüntetést is tuzszigorúnak tartja s javítóintézetbe kéri őket küldeni. Kereky Mihály dr. védeneci Kostyál András és neje, ugy szintén Tarnovszky József nevében is hozzájárulván a közvádolónak nevezettek ellenében a vád elejtéséhez s azoknak ily értelemben felmentését kérvén, a végtárgyalás d. u. fél 4 órakor véget ért.

Az ítéletet holnapután (szerdán) reggel 9 órakor hirdeti ki a kir. törvényszék.

#### Határidő-naptár.

Március 18. Ujoncosás vége a pécsi szolgabírói járásban.

Március 22.: Pécsi Ipartestület rendezévi közgyűlése a városháza nagytermében d. e. 10 órakor.

Március 23. Katonai felülvizsgálat a vármegyeházán. — Ujoncosás kezdete a pécsváradai szolgabírói járásban.

Március 25.: "Pécsi kölcsönsegélyző egylet" közgyűlése a városháza nagytermében d. e. 10 órakor.

Március 27. Ujoncosás vége a pécsváradai szolgabírói járásban.

Március 29. Országos vásár Pécsen.

Március 30. Katonai lóvásár Szentlőrincen.

#### Országgyűlés.

**A képviselőház ülése márc. hó 16-án.** (A "Pécsi Figyelő" eredeti távirata.) Folytatták a szőlők felújításáról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Erdély Sándor igazságügyminiszter a javaslatban nem lát semmit, a mi az igazságügyi törvényekkel ellenkeszék.

Bolgar Ferenc felszólalása után Festetich Andor gróf kijelenti, hogy elfogadja a javaslatot; de az egész rekonstrukciót saját régi plánumához képest az állam áltai kívánja végeztetni.

Darányi Ignác földművelési miniszter védelmezte a javaslatot, mely a földművelés érdekeit mindig meg fogja védelmezni.

Az ülés utolsó szónoka Szina Gyula volt.

#### TÁVIRATOK.

**A szent korona kitétele.** (A "Pécsi Figyelő" eredeti távirata.) A szent koronát nyolc fehér ló által vont diszkocsin külön szállítják a milleniumi ünnepek alkalmával az új parlamenti palotába. Diszhintóban Tisza Kálmán és Esterházy Pál herceg kísérik.

**A királyi pár utazása.** (A "Pécsi Figyelő" eredeti távirata.) A király ma Mentonéből Bécsbe, a királyné pedig Korfuba utazott.

**A kártya affaire vége.** (A "Pécsi Figyelő" eredeti távirata.) Dániel József ma elutazott a fővárosból. Egyik verzió szerint Olaszországba, másik verzió szerint Torontálmegeyi birtokára.

**Kasics-Fejérváry-affér.** (A "Pécsi Figyelő" eredeti távirata.) Az utóbbi napok egyik nagy szenzációja a Kasics-Fejérváry, Gromon, Schyttra-affér vasárnap délelőtt, ugy látszik, befejeződött. Schyttra Ferenc visszalépett és a megtörtént kihívást visszavonta. Kasics Péter nyug. min. tanácsos segédei Haas József és Kacziány Géza tegnap d. u. fél négy órakor találkoztak Schyttra Ferenc min. titkárral, Álgya Sándor alezredessel és Karácsony Lajos min. titkárral. Álgya Sándor gyár-utcai lakásán. A kihívó Schyttra-fel segédei a tárgyalás elején fölvetették a kérdést, vajjon Kasics rópiratának nót sértő kifejezései Schyttrára, nejeire vonatkoznak-e? Kasics segédei azt felelték, hogy ezt Schyttra megbizottainak kell legjobban tudniok. Erre kijelentették Schyttra megbizottai, hogy felük nevében elégtételt kérnek. Haas József br. és Kacziány Géza

azzal válaszoltak, hogy mivel nőről van szó, felök teljes fegyveres elégtételt ad. Schyttra segédei erre háromszoros golyóváltást és a felek sértetlen maradása esérére harc képtelenségig való kardpárbajt ajánlottak. Kasics részéről erre kijelentették, hogy felök nevében akár a három golyóváltást, akár a harc képtelenségig való kardpárbajt elfogadják, de mind a kettőt nem. Schyttra megbízottai ragaszkodtak föltevésükhöz s kijelentették, hogy az új folyamán megbízottukkal értekeznek. A konferencia azzal végződött, hogy vasárnap a mérkőzés megtörténik és pedig, ha pisztoly-párbaj lesz, a honvédkaszárnyában, ha kardpárbaj, akkor valamelyik vívóteremben. Algya meg is ígérte, hogy e végett a szükséges lépéseket a honvédlaktanya parancsnokságnál megteszi. A segédek a végérvényes megállapodásra vasárnap reggel 9 órát tűzték ki. Haas József lakásán volt a találkozás. Kacziány és Haas várták is őket, de helyettük egy levél jött. Ebben Algya és Karácsony kijelentik, hogy felök, Schyttra Ferenc azon alapon, hogy Kasics Péternek két elintézetlen ügye van, visszalép és a megtörtént kihívást visszavonja. Kasics megbízottai erről jegyzőkönyvet vettek föl s értesítették megbízójukat.

**A konfliktus becsület.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A Dániel József ellen hozott ítéletet a közvélemény megdöbbenően kegyetlennek tartja és Dániel családja sem akceptálja végérvényesnek, az egész affért a büntető bíróság elé vinni szándékozik, így akarván a kompromittált családtagot rehabilitálni és biztosnak hiszik, hogy az ügy Dániel Józsefre nézve kedvező elintézetést fog nyerni

Laptulajdonos Felelős szerkesztő  
**SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC**  
 TAIZS JÓZSEF  
 kiadó

## Siptár Lajos

pécsi kölcsönös segélyező-egyleti pénztárnok

amerikai szőlőtelepein Pécsen a következő tökéletesen beérett, az alábbi bizonyítvány tanúsága szerint teljesen fajtiszta

**amerikai vesszők**  
 adandók el.

Amerikai alanyok	1000 drb	
	gyökeres	sima
Rupestris Monticola . . . . .	55.—	28.—
Rupestris Metallica . . . . .	50.—	28.—
Solonis . . . . .	32.—	16.—
Rupestris válogatott faju (nagy levelűek) . . . . .	20.—	10.—
Riparia Selecta (75% portalis) . . . . .	20.—	10.—
Gyökeres fás ojtványok, kitűnően összeforrva, Rupestris és Solonis alanyokra nemesítve, a legjobb asztali- és borfajok 10 drb.	20.—	—
Ojtványokról levágott legfinomabb asztali és borfaju 80 cm. hosz szu hazai vesszőre ezer drb . . . . .	—	4.—

A gyökeres, úgy a sima vesszőknél körülbelül 50% ojtásra alkalmas, a többi pedig ültetésre, a sima vesszők hossza 45 és 50 cm. A megrendelés alkalmával 25% foglalóként küldendő be, a többi pedig utánvétellel egyenlített ki. Csomagolás és vasutra szállítás 1000 drb után 50 kr. Nagyobb megrendeléseknél árkedvezmény.

Végül, a mikor még a tökéletes fajtisztaságért teljes kezességet vállalok, bátorodom a t. rendelők figyelmét alábbi bizonyítványra felhívni:

344/1895. szám.

### Bizonyítvány

Mely szerint bizonyítatik, hogy Siptár Lajos pécsi lakos szőlőbirtokos amerikai szőlővesző-termelő-telepe magas, száraz és köves hegyen fekszenek, miért is a rólok lekerülő amerikai vesszők nem túl vastagok, de annál fábbak, vékony helűek, sűrű izületűek s tökéletesen megérik, s így könnyen és biztosan gyökeresedők. — Továbbá bizonyítatik, hogy amerikai szőlőfajai, mint a Vitis Solonis, Rupestris Monticola, Rupestris Metallica stb. teljes fajtisztán vannak telepítve Pécsen, 1895. augusztus hó 15-én.

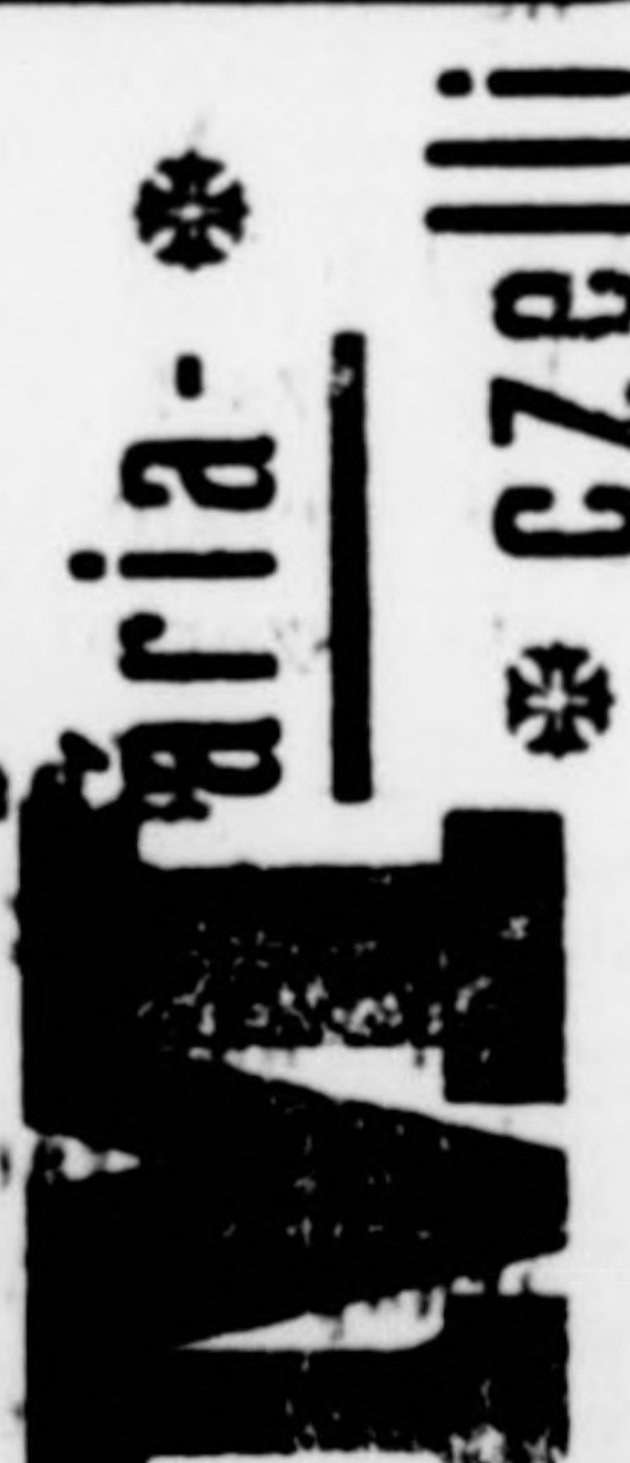
Gábor József s. k.  
 kir. szőlészeti felügyelő.

Hirdetések jutányos  
 áron vétetnek fel ki-  
 adóhivatalunkban.

Eladó ház.

Pécsen, szigeti külvárosban,  
 kassárnya-utca 8-ik sz. ház,  
 melyben elől kert és hátul gazdasági udvar van, szabad kézből jutányos áron eladó. Értekezni lehet ott a helyben a tulajdonossal.

Védjegy.



Mária-Czelli

Gyomor-cseppek

Gyomor-cseppek

gyógyeszerűen hatnak gyomor bajoknál, nékülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bizos lehellet, felújtság, savanyu, felbőfögés, hasmenés, gyomorégés, felesleges, nyálkiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgöres-zúkulés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fájásánál, a menyében ez a gyomortól származó, gyomortürelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámoroidoknál.

Említett bajoknál a **Máriaczellii gyomor-cseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerháza **Budapest**, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valóságát bizonyítom.”

A **Máriaczellii gyomor-cseppek** valódián kaphatók.

Pécsen: Irgalm. gyógyszer-, Zeiga László gyógyszer-, ifj. Erreth János gyógyszer-, Sipőcz István gyógyszer- és Góbel Kálmán gyógyszer. Pécsváradon: Dvorák Béla gyógyszer-, Siklóson: Petrasch gyógyszer-, és Szentgyörgyi M. gyógyszer. Szigetvárott: Salamon Gyula gyógyszer- és Viasz Sándor gyógyszer.

A magyar királyi államvasutak  gépgyárának vezérügynöksége  
 Budapest, József-körut 41. szám alatt.

Ajánlja: a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzcséplő garnituráit, ipari czélokra alkalmas „Compound“ lokomobiljait és egyéb gazdasági gépeit.

1896. évi augusztus 1-től Váci-körut 32. és József-körut 41. sz. alatt.